

R. D. Caroli de Visch præfati nostri monasterii de Dunis theologi et prioris quasi ex Democriti puteo educta, ac in lucem producta, varieque illustrata, atque a diversis theologis discussa, et impense commendata, omnium manibus concedantur præloque subjiciantur, quatenus tanti doctoris memoria floride reviviscere valeat. Datum in prædicto nostro Duniensi monasterio 24 die Mensis Aprilis anni Domini millesimi sexcentissimi quinquagesimi secundi sub signo nostro manuali, et contrasigilli impressione.

BERNARDUS abbas Dunensis,
Vicarius generalis.

REVERENDO ERÛDITISSIMOQUE DOMINO

D. CAROLO DE VISCH

Abbatia Dunensis priori meritissimo Alani Doctoris Universalis opera evulganti
Applauderat

R. D. Petrus de WAGENARE, Furnis S. Nicolai Religiosus et subprior,
Ord. Præmonstrat.

Quid mortalia non cupido gazæ
Cogit pectora? turbidas in undas
Telluris solidæ movet colonos;
Immittitque periculis profundi
Fidenter gracili nimis carinæ.
Nec stridentibus Africum duella
Miscentem Boreis, nec asperati
Progressam rabiem Noti, nec hædi
Sævos Olenii pavent furores.
Montes Cyanei fretis sueti
Deprensus volucres ferire nubes,
Et succincta utera canes puella,
Infamisque Charybdis haud liburnas
Nautarum temerarias coercent.
Et te, Carole, non levis cupido
Thesauri cruciat, jubetque quosvis,
Haud puppi, sed epistola frequenti
Te percurrere sedulum recessus,
Inque ortus, obitusque pervolare.
Hic thesaurus, hic alma gloriosi
Doctoris monumenta sunt Alani,
Alani, sacra qui Parisianæ
Olim culmina deserens cathedræ,
In Cisterriadum migrare castra
Et stipendia laici merere,
Toto non renuit stupente mundo.

A O quanta pietate, sanctitate,
Doctrinæ, eloquii lepore plena
Isthæc sunt monumenta! quo leguntur
A doctis magis, hoc magis legentur,
Sanctam haud inscia provocare orexim.
Per Symplegadas ista, per Charybdes,
Et latrantia nunquid ora Scyllæ
Conquiri mage digna, quam metalla
Quævis Indica, Persicæque gemmæ?
Hæc tu, Carole, maximis petita
Curis et studiis, tenebricosis
Profers e latebris, et expolita
Limis ingenii tui beatius,
Prelo subjicis, et reducis orbi.
B Quis Cisterriadum, quis alterorum
Non lætos properet ciere plausus,
Ac persolvere dona gratiarum?
Certe jam mea maximas camena
Grates pendit, honoribusque dignos
Phæbeis ovat impedire crines,
Lætis ingeminans, vovensque dictis,
Ut, quæ gloria in astra fert Alanum.
Hæc et te ferat, inter atque Pisces
Cives zodiaci, vel eminenti
In cælis alio loco reponat.

REVERENDO DOMINO D. CAROLO DE VISCH

SS. theologiæ baccalaureo formato ejusdemque professori
Monasterii B. Mariæ de Dunis priori meritissimo

ALANI MAGNI

Doctoris Universalis nuncupati opuscula publicanti
accinendo

Applauderat D. Marcus Jacquemont, Dunensis monasterii subprior.

Plurima cum Magnus per tempora dormit Alanus
Excitat e somno Carolus, ecce, gravi.

Quod figulus figulum, non hic bene dicitur, odit;
 Virtus virtutem semper amat sociam.
 Virtutis comes est Caroli doctrina, latentem
 Dum luci Alanum reddit, et arte canit.
 Nuper scriptores universaliter omnes
 Produxit nobis (10), ordine, lege, stylo:
 Mundo doctorem nunc particulariter illum
 Universalem nomine reque canit.
 Dum Universalis præcedit particularem,
 Doctis doctrinæ est omnibus ordo bonus.
 Quam bene carpis iter doctrinæ, Carole, scriptis,
 Fructus et in vestro est ordo labore, decor.
 Dum calamum calamo profert, tibi gloria crescit
 Fertilis, et licito fenore facta duplex:
 Provenit ex calamo proprio tibi gloria prima;
 Altera ab alterius post duplicata venit:
 Quam triplicare velim, si fors mihi musa faveret,
 Sed non est meritis æquiparanda tuis.
 Attamen aggredior, conabor promere laudes
 Quas potero tremula non renuente chelii.
 Est. piscis Carolus, generali nomine dictus,
 Nescio sed cujus nominis in specie.
 Quem, Neptune, canam? Cete inter grandia ponam.
 Æquoreum potius dixero forsane equum?
 Latratu mutumne canem cantabo marinum?
 Haud Carolum mutis æquiparare licet.
 Sirenem memorem? Remoram vel dixero? non est
 Delphinum potius dicere conveniet.
 Delphinum dicas, homines qui salvat ab undis,
 Incolumes servat, restituitque solo.
 Sic, Carole, Alanum tenebris latitare profundis
 Non sinis, atque altis eruit e latebris.
 Restituis luci, delphini munere functus,
 Piscis delphini nomen et omen habes (3).
 Pergito scriptores justa donare corona,
 Et vestrum lauris sic redimire caput.
 Ardua dum superat constantia magna laborum,
 Sæpius ad mentem dulcior illa redit.
 Quo magis a vobis scriptorum gloria fulget,
 Hoc magis inter eos gloria vestra micat.

ANAGRAMMA: CAROLUS DE VISCH: — *Decus charo luis.*

EPIGRAMMA.

Dum parit invidiam virtus, sine crimine pœnas
 Si luis immeritas, tutor Alanus erit.
 Esto *decus charo*, quem diligis atque decoras,
 Invidiæ injustos abluet ille focos.
 Charus eris charo, gratus virtutis amanti,
 Si luis, hic justo diluet ingenio.

ALIUD. — *Charius do, luces.*

EPIGRAMMA.

Charius Alano das lucem, et luce reflexa
Luces Alani lumine clarus amor:
Charius Alano *do* lucem, *Carolus* inquit,
 Alani *luces* lumine, dicit amor.

CHRONOGRAPHICUM.

sIs DoCtorIs honor, per teMpora Longa perennIs.

(10) *Bibliotheca Scriptorum ordinis Cisterc.* anno 1649 impressa fuit.

(10') Alludit ad insigula, referentia delphinos duos in scuto argenteo, *resperso crucibus aliquot nigris.*

SANCTISSIMI PATRIS BERNARDI

Quingentesimum jubilaris gloriæ annum inter cœlites agentis

Sapientissimo confratri

Ex una matre (monasterio et ordine Cisterciensi) progenito, melliflui Spiritus hæredi

ALANO MAGNO DOCTORI UNIVERSALI.

Anno lustrisæculari, id est a morte B. Bernardi quingentesimo jubilaris in orbem e typis prodeunt, felibus auspiciis, studio, industria, labore Rdi ac eruditissimi domini D. Caroli de WISCH, S. theologiæ professoris, monasterii Dunensis dignissimi prioris

D. Balduinus WINNCEL

Ejusdem monasterii Religiosus ac sacerdos accinebat.

Quis mihi det te fratrem sugentem ubera
matris meæ. *Cant VIII.*

Quanta triumphalis dat quinquagesimus annus
Gaudia! quanta polo jubila nardus agit!
Annos si numeres, numerum, Bernarde, notabis,
Queis defessa solo, mens tua rapta polo est.
Sed quia conspiciamus se diffundentia plausu
Sidera, cur plausus contegat ordo suos?
Jubilet ordo sacer, Patri conjubilet orbis
Sit par, ut cœlo, sic et in orbe melos.
Prodeat e prelo pietatis amator Alanus,
Fraterna ut fratris jubila fonte fluant.
An Fratrem, Bernarde, tuum dignoscis? amore
Una duos suxit divite lacte parens.
Ut Cisterciadum primoribus ortus uterque est,
Sic domus una, parens una duobus erat.
Conspiceres volitare pari super æthera gressu,
Mellifluos dices, cuique subesse favos.
Nam sugens, matris si pendet ad ubera Nardus,
Nec minus hæc felix ubera Alanus habet.
Pendulus ora movet Bernardus ad ubera dextræ;
Alano nectar dulce sinistra dedit.
Suxit uterque pari tractu, saturatus uterque:
Si satur esse potest quem satiarit amor.
Mella dedit Nardus, sed mellea donat Alanus,
Mellea mellifluo hoc promissis, Alane, libro.
Desine nunc fratrem, sugentemque ubera Matris
Quærere, Narde: tibi frater Alanus adest.
Frater adest, matris quia dividit ubera tecum,
Ubera, quæ gnatis ubere lacte fluunt.
Hunc dum producit Bernardi ad jubila fratrem,
Carolus hoc libro jubila liber agit.
Carole, quanta tibi laudum argumenta tuarum!
Res tibi, dum vives plena decoris erit.
Jubila Bernardi splendore voluminis ornas,
Frater honoratur posteriore prior.
Ergo, Bernardo fratrem dat, quisquis Alanum
Producit: Caroli sed labor iste fuit.
Iste liber fuit iste labor, liber iste laboris
Partus, nec vestri parvus honoris erit.
Carole, in Alano vives post fata superstes,
Non poterit calamus, non manus ista mori.
Tempus erit (tacita meditabor cætera mente)
Cum dabitur scriptis gloria summa tuis.
Sed sileo: laudemque grave est audire modestis
Hanc alii spectent: his meruisse sat est.

CHRONOGRAPHICA:

1. beato bernarDo, hæC aLanI sCripTa CaroLI Labore et Dono ConseCrantur (11),
(11) DCCCCCLLIII, 1653.

2. aLano Magno, feLICI CantiCo, honores, CaroLe, Canes (11*).
 3. hernaRDa, et sCriptorI gLorIaM (12).

(11*) MCCCCCLLII, 1652.
 (12) MDCLIII.

ALANI DE INSULIS

DOCTORIS CELEBERRIMI, COGNOMENTO UNIVERSALIS,

COMPENDIOSA

IN CANTICA CANTICORUM

AD LAUDEM DEIPARÆ VIRGINIS MARIE

ELUCIDATIO.

Qui elucidant me, vitam æternam
 habebunt. *Eccii. xxiv*

PRÆFATIO AD LECTOREM.

¶ Libellum hic habes, lector, mole quidem exiguum, at efficacia provocandi affectus lectorum ad cultum et amorem Deiparæ virginis eximium, ex quo (velut ex ungue leonem) colligere poteris pios animi sensus ipsius auctoris erga eandem sanctissimam Virginem: simulque ingenii subtilitatem in mysticis sacrarum Scripturarum intellectibus eruendis. Hic ille libellus est, cujus intuitu; doctissimus Hippolytus Maraccius, Lucensis, e congregatione matris Dei (in *Bibliotheca* sua *Mariana*, quam anno 1648 Romæ publicavit typis Francisci Caballi) Alanum nostrum, non sine præclaro elogio, cæteris ad censuit illustrioribus scriptoribus qui de beatissima Deipara virgine quidpiam scripserunt. Hic etiam est, quem Martinus Ant. Delrio societatis Jesu clarissimus scriptor, diu frustra quæsitum, tandem diligentia et ¶ beneficio P. Andreae Schotti, se nactum scribit, in *Isagoge Comment. in Cantic. cantic.* fuerat quidem anno 1540 typis Jacobi Keruer Parisiis impressus, ex *Bibliotheca S. Victoris* ut referunt hi versus frontispicio ascripti:

*Hunc tibi nunc primum, lector, depromit Alanum
 Victorina suo Bibliotheca sinu.*

Sed mox omnia exemplaria ita distracta fuerunt, ut difficillime quispiam vel unicum reperire potuerit.

Nihilominus, exquisita diligentia viri clarissimi Claudii Doresmieulx, Atrebatii, ex his exemplaribus unum adhuc assecutus, illud sedula collatione ad duo antiquissima exemplaria mss. (videlicet S. Martini Tornacensis ord. S. Benedicti, et abbatiae Villariensis, ordin. Cisterciensis) recognitum, et adnotationibus marginalibus, nec non plurimorum, hinc inde, verborum diversa lectione illustratum, usibus tuis offero. Quod si attentius perlegeris, cætera quoque ejusdem auctoris opera (non sine optato fructu) avidius lustrabis.

Vale.

F. Carolus DE VISCH,
 Prior Dunensis.

ELUCIDATIO IN CANTICA.

¶ PROLOGUS AUCTORIS

Cum multi ad ornandum tabernaculum Dei offe-

A rant aurum, argentum, lapides pretiosos, byssum,
 coccum bis tinctum, purpuram, ego aliorum more¹

VARIE LECTIONES.

¹ Ms. Villariense, pro more, habet peripsema.